

PÄÄTÖS
Nro 81/2021
Dnro PSAVI/3307/2021
7.5.2021

ASIA

Ilmoitus koetoiminnan jatkamisesta koskien sinkkielektrolyysin sivutuotteen muodostuvan mangaanilietteen jatkojalostusta, Kärsämäki

ILMOITUKSEN TEKIJÄ

Tracegrow Oy
Teollisuustie 21
86710 Kärsämäki

SISÄLLYSLUETTELO

ILMOITUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	3
ILMOITUKSEN TEKEMISEN PERUSTE	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT	3
ILMOITUKSEN SISÄLTÖ.....	4
Koetoiminnan tausta	4
Koetoiminnan jatkaminen.....	4
Käytettävät raaka-aineet ja kemikaalit.....	4
Prosessikuvaus.....	6
Mangaanilietteen pesuvaihe ja suodatus	6
Pestyn massan syöttö ja liuotus	6
Kiintoaineen erotus	7
Loppusäätö ja varastointi	7
Arvioidut päästöt ja vaikutukset ympäristöön.....	7
Ympäristönsuojelutoimet.....	8
ILMOITUKSEN KÄSITTELY	8
Ilmoituksen täydennykset.....	8
Ilmoituksesta tiedottaminen.....	8
Lausunnot.....	9
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	9
KOETOIMINTAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	9
Määräykset haittojen ja pilaantumisen ehkäisemiseksi	9
RATKAISUN PERUSTELUT	10
Määräysten perustelut	11
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	12
KÄSITTELYMAKSU	12
Ratkaisu.....	12
Perustelut	12
Oikeusohje.....	12
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN.....	13
MUUTOKSENHAKU	14

ILMOITUS JA ASIAN VIREILLETULO

Tracegrow Oy on 9.4.2021 jättänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon ilmoituksen ympäristönsuojelulain 31 §:n mukaisesta koeluonteisesta toiminnasta.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Koetoiminta sijoittuu Tracegrow Oy:n Kärsämäen laitokselle osoitteeseen Teollisuustie 21 Kärsämäen kunnan omistamalle kiinteistölle Kaarela (317-402-35-115).

ILMOITUKSEN TEKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain 119 §:n mukaisesti lain 31 §:ssä tarkoitetusta koeluonteisesta toiminnasta on tehtävä kirjallinen ilmoitus viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 119 §:n mukainen ilmoitus on tehtävä lupaviranomaiselle. Ympäristönsuojelusta annetun asetuksen 1 §:n 2 momentin 13 g) kohdan mukaisesti valtion ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee ympäristölupa-asiat laitokselle tai paikalle, jossa käsitellään muualla syntynyttä vaarallista jätettä.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 20.5.2019 antamallaan päätöksellä nro 70/2019 myöntänyt ympäristöluvan hivenainelannoitteen valmistamiseen alkalimustamassasta Tracegrow Oy:n Kärsämäen tehtaalla ja käsitellyn alkalimustamassan jätteeksi luokittelun päättymiseen sekä toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 16.12.2020 antanut päätöksen nro 170/2020 koeluonteisesta toiminnasta koskien sinkkielektrolyysin sivutuotteena muodostuvan mangaanilietteen jatkojalostusta. Päätöksen mukaan koetoiminta on toteutettava 31.5.2021 mennessä.

ILMOITUKSEN SISÄLTÖ

Koetoiminnan tausta

Tracegrow'n koetoiminnan aikana on tarkoitus tuottaa teollisuuden sivutuotteena muodostuvasta mangaanilietteestä mangaanihivenainetta (tässä asiakirjassa käytetään nimitystä mangaaniliuos, kunnes virallinen tuotenimi rekisteröidään), jota voidaan käyttää lannoitteena, sekä jatkojalostuksen myötä myös esimerkiksi akkuteollisuuden raaka-aineena. Koetoiminta antaa myös lähtötiedot kaupallisen tuotantolinjaston laite- ja prosessivaatimuksille.

Aluehallintoviraston myöntämän (Dnro PSAVI/8589/2020) koetoimintapäätöksen mukaisesti Tracegrow Oy:n tulisi toteuttaa koetoiminta 31.5.2021 mennessä. Varsinaisen kaupallisen tuotannon kevättöimituksista johtuvien kiireiden takia koeluonteista toimintaa on ehditty harjoittaa ainoastaan välillä 24.1.2021–12.2.2021. Koska koetoiminta on vielä kesken, varsinaista loppuraporttia koetoiminnasta ei ole vielä voitu tehdä. Alustavat tulokset ovat kuitenkin lupaavia. Tähän mennessä mangaanilietettä on käsitelty noin 5,5 tonnia. Tänä aikana ei ole muodostunut vesijakeita, koska koetoiminnan ensimmäiset liuotukset on tehty suorana massaliuotuksena ilman pesuvaihetta. Näin ollen kokeissa on muodostunut vain valmista liuosta ja jäännössakkaa, ei vesijakeita. Liuotusvaiheen jäännössakka (lyijy- ja hopeapitoinen) on tällä hetkellä varastoitu asianmukaisesti ja tullaan vielä jatkokäsittämään ennen palauttamista mangaanilietteen toimittajalle.

Koetoiminnan jatkaminen

Koetoiminnan aikana saadun tiedon perusteella on päätetty kehittää koelaitteistoa (mm. optimoidut lietetyksen pumpput, sekä seulontalaitteiston verkkokoon muutokset), sekä tavoitteena myös testata pienempään partikkelikokoon käsitellyn mangaanilietteen prosessointia. Koelaitteiston muutokset voidaan toteuttaa vasta toukokuun ja kesäkuun vaihteessa, johtuen tilattujen laitteiden pitkistä toimitusajoista.

Näiden pohjalta Tracegrow Oy hakee jatkoa aikaisemmin myönnetylle koetoimintaluvalla, jolloin koeluonteinen toiminta voisi jatkua 31.10.2021 saakka. Jatko ei vaikuttaisi aikaisemmassa päätöksessä ilmoitettuihin raaka-ainemääriin, eikä kemikaali- tai tuotantomääriin. Näin ollen myönnetyn ajan 1.12.2020–31.5.2021, sekä haettavan jatkoajan 1.6.2021–31.10.2021 aikana olisi tarkoitus valmistaa yhteensä noin 70 m³ (103,6 tonnia) liuosta, jonka valmistukseen tarvitaan yhteensä noin 38 tonnia mangaanilietettä.

Käytettävät raaka-aineet ja kemikaalit

Raaka-aineena käytetään mangaanilietettä (EY-numero: 273-742-8). Lieite on määritetty vaaralliseksi jätteeksi. Muut raaka-aineet ovat prosessiin lisättäviä kemikaaleja. Tuotannossa käytettävät uudet kemikaalit ja niiden määrät on esitetty kemikaaliluettelossa. Luettelossa on myös tällä

hetkellä varastoitavat kemikaalit, joiden käytölle on jo aikaisemmin myönnetty luvat. Näiden kemikaalien osalta tiedot löytyvät lisäksi myönnetystä ympäristöluvasta (PSAVI/3580/2018).

Voimassa olevan ympäristöluvan mukaiset kemikaalit					
Kemikaali	CAS-numero	Vaaraluokitus	Olomuoto	Määrä (t)	Varastointi
Alkaliparistomurske	Seos (Jätestatus)	H411 Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa	Kiinteä	200	Ulkovarasto: Suursäkeissä (UN), lavalla.
Sitruunahappo	5949-29-1	H319 Ärsyttää voimakkaasti silmiä	Kiinteä	7	Sisällä hallitilassa: 25 kg/säkki, lavalla.
Sinkkijauhe	7440-66-6	H410 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia. H400 Erittäin myrkyllinen vesieliöille.	Kiinteä	8	Sisällä hallitilassa: 25 kg/tynnyri, lavalla.
Kuparisulfaatti	7758-99-8	H302 Haitallista nieltynä H315 Ärsyttää ihoa H317 Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion H319 Ärsyttää voimakkaasti silmiä H350 Saattaa aiheuttaa syöpää H360 Saattaa heikentää hedelmällisyyttä tai vaurioittaa sikiötä H373 Saattaa vahingoittaa elimiä pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa H400 Erittäin myrkyllinen vesieliöille. H410 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	Kiinteä	5	Sisällä hallitilassa: 25 kg/säkki, lavalla.
Lyijynitraatti 32%	10099-74-8	H360Df Voi vaurioittaa sikiötä. Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä H332 Haitallista hengitettynä H302 Haitallista nieltynä H373 Saattaa vahingoittaa elimiä pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa H400 Erittäin myrkyllistä vesieliöille H410 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	Neste	2,5	Sisällä prosessitilassa: IBC kontti valuma-altaalla
Rikkihappo 93%	7664-93-9	H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa. H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä.	Neste	55	Ulkona, varoallas: 30 m ³ säiliö (netto).
Typpi (jäähdetty kaasu)	7727-37-9	H281 Sisältää jäähdettyä kaasua, voi aiheuttaa jäätymisvamman.	Neste/kaasu	6,4	Ulkona: 8 m ³ nestetyypisäiliö
Natriumhydroksidi 50%	1310-73-2	H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa. H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä.	Neste	7,5	Sisällä materiaalin-syöttötilassa: IBC kontti, hylly valuma-altaalla.
Sinkkisulfaatti	7446-20-0	H302 Haitallista nieltynä H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä H400 Erittäin myrkyllinen vesieliöille. H410 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	Kiinteä	5	Sisällä hallitilassa: 25 kg/säkki, lavalla
Mangaani-sulfaatti	7785-87-7	H373 Saattaa vahingoittaa elimiä pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa H411 Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	Kiinteä	5	Sisällä hallitilassa: 25 kg/säkki, lavalla.
ZM-Grow (Prosessiliuos + lopputuote)	Seos (Tuoteluos)	H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä H373 Saattaa vahingoittaa aivoja pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa hengitysteitse H411 Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	Neste	125	Sisällä ja ulkona, varoallas: Sisällä 4 x varastosäiliö (8,1 m ³ netto) ja ulkona 1 x varastosäiliö (47,7 m ³ netto).
Koetoimintaan liittyvät uudet kemikaalit					
Vetyperoksidi 50%	7722-84-1	H302 Haitallista nieltynä H332 Haitallista hengitettynä H315 Ärsyttää ihoa	Neste	6	Sisällä materiaalin-syöttötilassa: IBC kontti valuma-

		H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä H335 Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä			altaalla. Varastohylly valuma-altaalla.
Mangaaniliete	69012-43-7	H302 Haitallista nieltynä H332 Haitallista hengitettynä H318 Vaurioittaa vakavasti silmiä H360FD Saattaa heikentää hedelmällisyyttä, voi vaurioittaa sikiötä H362 Saattaa aiheuttaa haittaa rintaruokinnassa oleville lapsille H373 Saattaa vahingoittaa aivoja pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa hengitysteitse H400 Erittäin myrkyllinen vesieläimille H410 Erittäin myrkyllistä vesieläimille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	Kiinteä	10	Sisällä prosessitilassa: Soveltuva ja hyväksytty vaihtolava

Prosessikuvaus

Mangaanilietteen pesuvaihe ja suodatus

Mangaanilietteen pesuvaiheessa massasta saadaan erotettua sen sinkkipitoinen osuus. Tuloksena saadaan lähes sinkkivapaa mangaanimassa liuotusta varten, sekä kirkas sinkkipitoinen vesiliuos, joka palautetaan mangaanilietteen toimittajalle hyödynnettäväksi. Vaihtoehtoisesti pesuvaihe voidaan ohittaa, jolloin mangaanilietteen sisältämä sinkki saadaan hyötykäyttöön lopputuotteeseen.

Pesuvaihetta varten reaktoriin annostellaan puntaritiedon perusteella reseptin mukainen määrä kuumaa vettä. Mangaanilietettä syötetään seulasolla varustettuun lietetyksikköön, johon samanaikaisesti kierrätetään reaktorista vettä, jolloin mangaaniliete voidaan helposti pumpata reaktoriin.

Kun reseptin mukainen määrä mangaanilietettä on reaktorissa (reaktorin vaakatieiden perusteella), pumpataan prosessiliuos reaktorista dekantointivaiheeseen, jossa prosessiliuoksesta erotetaan painavin fraktio. Liuos jatkaa varastosäiliöön. Reaktorille, linjastolle ja lietetyksikölle suoritetaan pesusekvenssi. Muodostunut pesuvesi pumpataan dekantoinnin kautta varastosäiliöön prosessiliuoksen sekaan, tai vaihtoehtoisesti pesuvisäiliöön, josta se voidaan käyttää seuraavaan mangaanilietteen pesuvaiheeseen. Varastosäiliöstä prosessiliuos pumpataan vielä kehyssuodattimelle, jossa siitä erotetaan hienojakoisin kiintoaine. Suodattimelta kirkas sinkkipitoinen vesiliuos johdetaan varastosäiliöön, josta se myöhemmin toimitetaan mangaanilietteen toimittajalle hyödynnettäväksi. Dekantoinnista ja suodatuksesta saatu mangaanipitoinen kiintoaine jatkaa liuotusvaiheeseen.

Pestyn massan syöttö ja liuotus

Reaktoriin syötetään reseptin mukainen määrä vettä. Pesty ja suodatettu massa syötetään reaktoriin lietetyslaitteiston kautta, kuten mangaanilietteen pesuvaiheessakin. Tämän jälkeen käynnistetään reaktorin typetyssekvenssi, jotta reaktorin vapaa kaasukehä saadaan inerttiin tilaan. Hyväksytyn typetyksen jälkeen käynnistetään yhtäaikainen liuotuskemikaalien syöttösekvenssi. Reaktion lämpötila (eksotermien reaktio) pidetään

asetusarvossa reaktorissa olevalla jäähdytyspiirillä. Annosteluja hallitaan ohjaamosta automaatiojärjestelmän kautta ja samalla reaktiotapahtumaa voidaan reaaliaikaisesti valvoa reaktorikameran avulla. Kun valmistusmääräyksen mukaiset määrät kemikaaleja on annosteltu, liuotusvaihe kuitataan valmiiksi ja siirytään loppujäähdytykseen. Jäähdytyssekvenssissä prosessiliuoksen lämpötila säädetään parametreihin syötettyyn arvoon reaktorin jäähdytyspiirillä.

Kiintoaineen erotus

Prosessiliuos pumpataan välireaktorin kautta edelleen kehys-suodattimelle. Saatu suodos pumpataan lopputuotetilan varastosäiliöön. Kehys-suodattimeen kertynyt jäännössakka huuhdellaan lisäämällä välireaktoriin vettä ja pumpaamalla se suodattimen läpi, josta huuhteluvesi jatkaa edelleen pesuvesisäiliöön. Huuhteluvesi hyödynnetään seuraavassa liuotuksessa. Lopuksi kehys-suodattimen läpi puhalletaan ilmaa, jolloin sakka saadaan kuivattua haluttuun kosteuspitoisuuteen. Kehys-suodatin ajetaan auki ja sakka puretaan luokituksen mukaisiin suursäkkeihin ja toimitetaan mangaanilietteen toimittajalle jatkokäsittelyyn, jossa saadaan omissa prosesseissaan hyödynnettyä sakan sisältämät metallit.

Loppusäätö ja varastointi

Lopputuotetilan varastosäiliössä olevalle liuokselle suoritetaan tarvittaessa loppusäätö (pitoisuus ja pH) ja siitä otetaan näyte, josta analysoidaan tuotemetallipitoisuudet (mm. mangaani), sekä haittametallipitoisuudet. Jos liuos täyttää lannoitelain määräykset (muussa tapauksessa tulee prosessoida uudelleen), siirretään se ulko-varastosäiliöön, tai pakataan IBC-kontteihin tai kanistereihin. Liuoksesta lähetetään näyte kolmannelle osapuolelle analysointiin. Virallisten tulosten jälkeen voidaan liuosta lähettää viljelyskoekäyttöä varten tutkimuslaitoksille selvästi merkittynä ("Vain koeluontoiseen käyttöön").

Arvioidut päästöt ja vaikutukset ympäristöön

Prosessista ei synny vesipäästöjä ympäristöön tai viemäriin. Prosessin kiintoaine-erottelussa syntyvät sinkkipitoiset pesuvedet palautetaan mangaanilietteen toimittajalle hyödynnettäväksi, samoin kuin liuotusvaiheen jälkeisen suodatuksen liijy- ja hopeapitoinen jäännössakka.

Laitoksen piha-alueella syntyy sateiden myötä hulevesiä, jotka johdetaan laitoksen vierellä kulkevaan ojaan.

Toiminnasta syntyy pieniä määriä päästöjä ilmaan. Typeä vapautuu jonkin verran prosessiin kuuluvassa liuotusreaktorin typetyksessä. Liuotusprosessissa syntyy ainoastaan vesihöyryä, joka johdetaan hönkälinjaa pitkin ulos.

Toiminnasta ei synny erityistä melua tai hajua. Melu koostuu sisätiloihin rajoittuvasta prosessimelusta eikä sen arvioida yltävän lähimmille asuin- tai virkistysalueille häiritseväksi.

Ympäristönsuojelutoimet

Laitoksen koetoiminnasta ei käytännössä synny vaikutuksia ympäristöön. Ympäristönsuojelutoimet liittyvät siis enemmänkin onnettomuuksien ehkäisyyn.

Laitoksella varastoidaan ennestään vaarallisia kemikaaleja. Kemikaalit säilytetään niille soveltuvissa säiliöissä, jotka on varustettu valuma-altailla. Vuodon sattuessa kemikaali valuu altaaseen, josta se saadaan talteen. Mangaaniliete toimitetaan Tracegrow'n tehtaalte nestetiiviillä ja suljetulla vaihtolavalla, joka on hyväksytty kyseisen materiaalin kuljetukseen sekä varastointiin. Laitoksen piha-alue ja vaarallisten aineiden käsittelypaikat on pinnoitettu.

Raaka-aineena käytettävä mangaaniliete voidaan hävittää palauttamalla se sovitun mukaisesti takaisin toimittajalle. Täten toiminnassa ei ennalta arvioiden aiheudu korvattavaa vahinkoa, kuten aikaisemmassa lupapäätöksessä on todettu.

Tarkemmat tiedot suojatoimista ja kemikaalipäästöjen estämistoimista on esitetty seuraavassa taulukossa.

Kemikaali	Sijainti	Suojatoimet
Mangaaniliete (kiinteä)	Vaihtolava prosessitilassa	Vaihtolava ja sen sisältö varastoidaan ja käsitellään prosessitilassa. Tila on rakennettu itsessään toimimaan varoaltaana, eikä siitä ole erillistä viemärintä. Mahdolliset valumat voidaan kerätä, tai huuhdella ja palauttaa takaisin prosessiin hyötykäyttöön.
Vetyperoksidi (50%, neste)	IBC kontti sisävarastossa	Varastoidaan sisällä hyvin tuuletetussa tehdastilassa, omalla valuma-altaalla, sekä varastohyllyssä, joka on varustettu valuma-altaalla. Puhtaan kontaminoitumattoman vetyperoksidiliuoksen voi tarvittaessa hävittää myös laimentamalla sen runsaaseen vesimäärään, jossa se hajoaa hiljalleen itsestään vedeksi ja hapeksi.
Mangaaniliuos (neste)	IBC-kontit (sisävarasto) / Sisä- ja ulkovarastosäiliö	Saatava lopputuote varastoidaan IBC konteissa ja varastosäiliöissä, jotka ovat varoaltaallisessa tehdastilassa, josta ei ole erillistä viemärintä. Nykyiset varastosäiliöt soveltuvat suoraan mangaaniliuoksen varastointiin, koska sen vaaraominaisuudet ovat yhteneväiset Tracegrow' n nykytuotteiden kanssa.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoituksen täydennykset

Ilmoituksen tekijä on 19.4.2021 päivittänyt koetoiminnasta tehdyn ilmoituksen. Kertoelmaosassa on ajantasainen tieto toiminnasta.

Ilmoituksesta tiedottaminen

Aluehallintovirasto on pyytänyt koetoimintailmoituksesta lausunnon Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta sekä Kärsämäen kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

Lausunnot

Koetoimintailmoituksesta ei annettu lausuntoja.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Tracegrow Oy voi toteuttaa sinkkielektrolyysin sivutuotteena muodostuvan mangaanilietteen jatkojalostusta koskevan koeluonteisen toiminnan.

Koeluonteisessa toiminnassa on noudatettava tässä päätöksessä annettuja määräyksiä. Päästöjen rajoittamisen ja koetoiminnan yleisen järjestämisen osalta koetoiminnassa on noudatettava Tracegrow Oy:n toimintaa koskevaa lainvoimaista ympäristölupaa nro 70/2019.

Toiminnassa ei ennalta arvioiden aiheudu korvattavaa vahinkoa.

KOETOIMINTAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Määräykset haittojen ja pilaantumisen ehkäisemiseksi

1. Koetoiminta on toteutettava 31.10.2021 mennessä.
2. Koetoiminnan aloitus- ja lopettamisajankohta sekä koetoiminnan vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
3. Koetoiminnan aikana saa käsitellä enintään 38 tonnia mangaanilietettä. Mangaaniliete on palautettava sen toimittajalle, jos koetoiminnasta uhkaa aiheutua tai aiheutuu ympäristön pilaantumista.
4. Koetoiminnassa käsiteltävästä mangaaniliete-erästä on kirjattava laitoksen käyttöpäiväkirjaan vähintään alkuperä, paino, laatu ja toimitusaika. Kirjanpito on pidettävä tallessa koko koetoiminnan ajan. Mangaanilietteen siirrosta tulee laatia siirtoasiakirja, joka on säilytettävä kolme (3) vuotta.
5. Koetoiminnassa käytettävän mangaanilietteen kuljetus, välivarastointi ja siirto prosessiin on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, meluhaittaa, pölyämistä, pilaantumisvaaraa maaperälle tai pinta- tai pohjavedelle eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Mangaanilietettä on tarvittaessa varastoitava kyseiselle jätteelle tarkoitettussa, asianmukaisesti merkityssä säiliössä tai astiassa.
6. Koetoiminnassa muodostuvat vesijakeet on kerättävä talteen ja toimitettava hyödynnettäväksi mangaanilietteen toimittajalle vesien vastaanottajan kanssa sovittavalla tavalla. Ilmoituksen tekijän on seurattava vesien määrää ja laatua. Koetoiminnassa muodostuvista vesistä on kertaluontoisesti määritettävä ainakin pH, sähkönjohtavuus, kiintoainepitoisuus, keskeiset metallit sekä sulfaatti.

7. Koeluonteisesta toiminnasta tulee pitää kirjaa muun muassa vastaanotetun, prosesseissa käsitellyn mangaanilietteen määrästä ja laadusta sekä prosessin toiminnasta ja siinä ilmenneistä häiriöistä. Kirjanpito on pyydettyä esitettävä valvontaviranomaisille.
8. Koetoiminnasta ja siitä aiheutuneista päästöistä sekä koetoiminnassa muodostuneista jätteistä on laadittava kirjanpitoon ja tarkkailuun pohjautuva loppuraportti, joka on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Kärämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa koetoiminnan lopettamisesta.

Loppuraportissa on esitettävä vähintään seuraavat tiedot:

- tiedot koetoiminta-ajoista,
- tiedot käsitelystä mangaanilietteestä (t),
- tiedot koetoiminnassa valmistetun mangaaniliuoksen määrästä ja välivarastoinnista,
- yhteenveto koeluonteisen toiminnan aikana olleista häiriötilanteista ja poikkeuksellisista tilanteista,
- yhteenveto tehdyn tarkkailun tuloksista ja tarkemmat tarkkailuraportit,
- toiminnassa muodostuneet jätteet ja vaaralliset jätteet sekä niiden toimitus/sijoituspaikat,
- yhteenveto haju-, pöly-, melu ym. ympäristöhaitoista sekä
- arvio menetelmän soveltuvuudesta mangaanihivenravinneliuoksen valmistukseen ja mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Loppuraportti on toimitettava myös aluehallintovirastoon, jos toimintaa koskevaa ympäristölupaa on tarkoitus muuttaa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ilmoituksessa on kyse ympäristönsuojelulain 31 §:n 1 momentissa tarkoitettua lyhytaikaisesta koeluonteisesta toiminnasta, jonka tarkoituksena on selvittää sinkkielektrolyysin sivutuotteena muodostuvan mangaanilietteen hyödyntämistä mangaanihivenaineen valmistuksessa. Koeluonteinen toiminta on jatkoa ilmoittajan vuonna 2020 aloittamalle koetoiminnalle, jota on tarkoitus jatkaa koelaitteistoa kehittämällä. Lisäksi tavoitteena on testata pienempään partikkelikokoon käsitellyn mangaanilietteen prosessointia.

Koetoiminta tapahtuu tiloissa, joissa tällä hetkellä valmistetaan hivenravinnelannoitetta alkalimustamassasta. Prosessissa käytetään tehtaassa normaalitoiminnassa käytettävien kemikaalien lisäksi vetyperoksidia. Koetoiminnassa optimoidaan reaktio-olosuhteita ja valmistaudutaan mangaanilietteen tuotannollista käsittelyä varten.

Jätelain 8 §:n etusijajärjestyksen mukaisesti kaikessa toiminnassa on ensisijaisesti vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmistettava jäte uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mu-

kaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä. Koetoiminnassa testataan vaaralliseksi jätteeksi luokitellun mangaanilietteen käyttöä mangaanihivenaineen valmistamiseen, mikä tukee jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteuttamista.

Toimittaessa koeluonteisesta toiminnasta tehdyn ilmoituksen ja annettujen määräysten mukaisesti toiminnasta ei ennakolta arvioiden aiheudu merkittäviä päästöjä ympäristöön, terveyshaittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän, pohja- tai pintaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Kun koetoiminta toteutetaan ilmoituksen mukaisesti sekä tätä päätöstä ja annettuja määräyksiä noudattaen, se täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset.

Jos koetoiminnan mukaista toimintaa on tarkoitus jatkaa koetoiminnan jälkeen tuotantomittakaavassa, on sille haettava ympäristölupa.

Koska ilmoituksen mukaisen koeluonteisen toiminnan ei ole katsottu vaikuttavan oleellisesti yleisiin ja yksityisiin etuihin, ilmoituksen vireillä olosta ei ole ilmoitettu, eikä asianosaisia ole kuultu. Ilmoituksesta on pyydetty lausunnot Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta ja Kärämäen kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

Määräysten perustelut

1. Ympäristönsuojelulain 31 §:n mukaan koetoiminnassa on kyse lyhytaikaisesta toiminnasta. Toiminta voidaan katsoa lyhytaikaiseksi, kun koetoiminnaksi katsottava mangaanilietteen jatkojalostus toteutetaan 31.10.2021 mennessä.

2. Jätelain 141 §:n mukaan jätteenkäsittelypaikan toiminnanharjoittajan on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvää toiminnan seuranta ja tarkkailua varten. Koetoiminnan vastuuhenkilön nimeämisellä varmistetaan, että koetoimintaa hoidetaan asianmukaisesti ja ilmoituksesta annetussa päätöksessä asetettuja määräyksiä noudattaen. Lisäksi vastuuhenkilön nimeämisellä helpotetaan viranomaisten ja päätöksensaaajan välistä yhteistyötä.

3. Koeluonteisessa toiminnassa käsiteltävä mangaanilietteen määrä on rajattu ilmoituksessa esitetyn mukaisesti.

4. ja 5. Määräykset on annettu koetoiminnasta mahdollisesti aiheutuvien haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi ennakolta ja jos haittoja ilmenee, niiden korjaamiseksi. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Prosessiin tarkoitetun mangaanilietteen tietojen kirjaaminen on tarpeen valvonnallisista syistä ja jotta jätteiden siirrot pysytään tarvittaessa jäljittämään. Vaarallisten jätteiden siirto edellyttää jätelain 121 §:n mukaista siirtoasiakirjaa.

6. Ilmoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Koe-toiminnan aikana muodostuvat vesijakeet toimitetaan mangaanilietteen toimittajalle hyödynnettäväksi. Toiminnanharjoittaja on määrätty tekemään kertaluonteinen analyysi muodostuvan veden laadusta, sillä siitä saadaan olennaista tietoa toiminnan päästöistä mahdollista ympäristölupahakemuksen muuttamista varten.

7.–8. Kirjanpito-, tarkkailu- ja raportointimääräyksillä varmistetaan, että toiminnanharjoittaja on selvillä ja valvova viranomaisen saa tiedon toiminnan ympäristövaikutuksista, ympäristöasioiden hoidosta ja koetoiminnan tuloksista.

Loppuraportin toimittamisella aluehallintovirastoon mahdollisen ympäristölupahakemuksen täydennykseksi varmistetaan, että tuotettu tieto on hyödynnettävissä ympäristölupahakemuksen käsittelyssä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 31 § 1 momentti ja 122 § 1 momentti

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 2 292 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1121/2020) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan koeluonteisesta toiminnasta tehtävän ilmoituksen käsittelymaksu on 3 820 euroa.

Kyseessä on toinen asiaan liittyvä koetoimintailmoitus. Asian käsittelyn vaatima työmäärä on siten ollut asetuksen liitteenä olevassa maksutaulukossa esitettyä työmäärää pienempi ja maksu peritään 40 % taulukossa mainittua maksua alempana. Maksu on siten 2 292 euroa.

Oikeusohje

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2021 (1121/2020)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Ilmoittaja

Päätös tiedoksi sähköpostitse

Kärsämäen kunta

Kärsämäen kunnan terveyden- ja ympäristönsuojeluviranomainen / Peruspalvelukuntayhtymä Selänne, Pyhäjärven toimipiste

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Suomen ympäristökeskus

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös kunnan verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Juha Anttila

Maarit Saukkoriipi

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Juha Anttila ja esitellyt ympäristöy-litarkastaja Maarit Saukkoriipi.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 503 tai 0295 017 500.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymi-sestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 260 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **14.6.2021**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).

- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuussa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Tämä asiakirja PSAVI/3307/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/3307/2021 har godkänts elektroniskt

Anttila Juha 06.05.2021 08:58

Saukkoriipi Maarit 06.05.2021 08:51